

การเลือกภาษาและการดำรงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

Language Choice and Language Maintenance of Mon and Thai Song Dam Ethnic Groups in Surat Thani Province

สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์² | Sutatip Aramsuge

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกภาษา เปรียบเทียบการเลือกภาษา และวิเคราะห์วิธีการดำรงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำที่อาศัยอยู่ในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิจัยใช้แบบผสมผสานเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ คือ 14-34 ปี 35-55 ปี และช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวนช่วงอายุละ 10 คน นำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเลือกภาษาของสองกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างกัน กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ช่วงอายุ 14-34 ปี ร้อยละ 100 เลือกใช้ภาษาไทยในทุกแวดวงยกเว้นแวดวงวัด ในขณะที่ช่วงอายุ 35-55 ปี เลือกใช้ภาษามอญในแวดวงวัดและครอบครัว และ กลุ่มช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไปเลือกใช้ภาษามอญในทุกแวดวง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำพบว่า ช่วงอายุ 14-34 ปีมีแนวโน้มเลือกทั้งภาษาไทยและภาษาไทดำในทุกแวดวงเช่นเดียวกับคนรุ่นอายุมาก แต่มีสัดส่วนการเลือกใช้ภาษาไทดำต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบการเลือกภาษาของทั้ง 2 กลุ่ม

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การเลือกภาษาและการดำรงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (ปี พ.ศ. 2562–2563)

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ติดต่อได้ที่: sutatip_29@yahoo.com

Lecturer, Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, e-mail: sutatip_29@yahoo.com

ชาติพันธุ์พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ช่วงอายุ 14-34 ปี เลือกใช้ภาษามอญเฉพาะแวดวงวัดเท่านั้น ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำเลือกใช้ภาษาไทยในทุแวดวง กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ช่วงอายุ 35-55 ปี เลือกใช้ภาษามอญเฉพาะในแวดวงวัดกับครอบครัว แต่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ช่วงอายุ 35-55 ปี เลือกใช้ภาษาไทยในทุแวดวง ภาษาไทยคำยังคงใช้อย่างกว้างขวางและแพร่หลายมากกว่าในชีวิตประจำวัน 2) วิธีการธำรงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 2 มีลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 กลุ่มชาติพันธุ์มอญมีปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการธำรงภาษา คือ ทศนคติและบทบาทภาษาในชีวิตประจำวัน ในขณะที่การธำรงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำมีปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการธำรงภาษา คือ ทศนคติ ความเป็นปึกแผ่น การตระหนักรู้คุณค่าภาษา ทุนภาษา และลักษณะความคล้ายคลึงกับภาษาไทย ปัจจัยเหล่านี้จึงควรได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากทุกชุมชนภาษา เพื่อเก็บรักษาให้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ดำรงอยู่ได้ต่อไป และลดความเสี่ยงต่อการเผชิญภาวะการณสูญภาษาที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งข้อค้นพบบ่งชี้ว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจควรสอดคล้องไปกับการพัฒนาทางภาษาและวัฒนธรรม เนื่องจากทศนคติที่ดีจะสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ในที่สุด

คำสำคัญ: การธำรงภาษา การเลือกภาษา ไทยทรงดำ มอญ สุราษฎร์ธานี

Abstract

The objectives of this present study are to study patterns of language choice, comparing patterns of language choice, and to analyze methods applied for language maintenance of Mon and Tai Song Dam ethnic groups residing in Phunphin district, Surat Thani province. Mixed methods were utilized as a research design for collecting data from three age groups, which are 14-34, 35-55, and 56 or more. Each group consists of 10 participants. The research findings are descriptively presented. It found that patterns of language choice of the two ethnic groups were different. 100% of the Mon aged 14-34 chose the Tai language in all language domains except temple while those aged 35-55 chose the Mon language in domains of temple and family. The mon aged more than 56 chose the Mon language

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

in every domain. On the contrary, the Tai Dam aged 14-34 tended to choose both the Tai and Tai Dam languages similar to the choice made by older people but in a lower percentage.

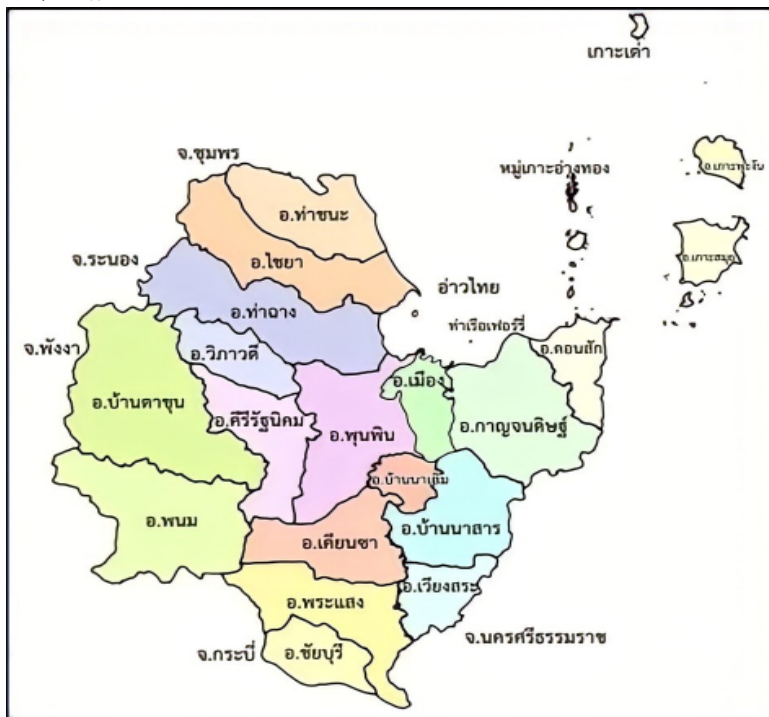
When the language choice of both Mon and Tai Dam ethnicities was compared, it found that the Tai Dam are more widely spoken in everyday life. While the Mon aged 14-34 chose the Mon language in the temple domain only, the Tai Dam chose their own language in every domain. The Mon aged 35-55 chose the Mon language only in temple and family domains but the Tai Dam aged 35-55 choose their ethnic language in every domain. Language maintenance strategies of the two ethnic groups were also different and statistically significant at 0.05. Those for the Mon ethnic groups were attitude and language roles in everyday life, while those for the Tai Song Dam ethnic group were attitude, solidarity, language appreciation, linguistic capital, and similar characteristics with Thai. These factors, therefore, should be heavily promoted by all language communities in order to maintain their ethnic languages and reduce risks of possible language loss. Also, the findings clearly indicate that economic development in accordance with sociocultural development as positive attitudes will finally foster ethnic strengths.

Keywords: Language Choice, Language Maintenance, Tai Song Dam, Mon, Surat Thani

บทนำ

อำเภอพุนพินเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความโดดเด่นในเชิงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากมีกลุ่มคนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่อพยพมาจากภาคกลาง พื้นที่อำเภอพุนพินตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอท่าฉางและอำเภอไชยคีตด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีและอำเภอบ้านนาเดิม ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเคียนซาและติดต่อกับอำเภอ

คีรีรัฐนิคมและอำเภอวิภาวดีทางทิศตะวันตก มีประชากร 93,000 คน (สำนักงานสถิติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2560: 10)

ภาพที่ 1: แผนที่แสดงอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2560)

นอกจากคนไทยถิ่นใต้ที่เป็นผู้อาศัยอยู่เดิมแล้ว ยังมีการอพยพเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น คนจีน คนมอญ คนไทยทรงดำ ฯลฯ สุพัฒพงศ์ แยมอัม และ พิสิฐนิลเอก (2563: 68) ศึกษาประวัติความเป็นมาของการตั้งถิ่นฐานของคนเมืองหรือคนที่อพยพถิ่นฐานจากภาคกลางเพื่อมาลงหลักปักฐานและสร้างชุมชนใหม่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า มีกลุ่มชาติพันธุ์มอญเข้ามาอาศัยอยู่ด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นคนมอญคนหนึ่งได้แสดงมุมมองของตัวเองเกี่ยวกับอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และประเพณีของกลุ่ม

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชาติพันธุ์มอญของตัวเองไว้ว่า ยังมีประเพณีการนับถือผีบรรพชนซึ่งหากมีใครผิดผีก็จะมีการทำพิธีแก้ และยังมีวัฒนธรรมการบวชแบบมอญซึ่งนาจะต้องแต่งตัวเหมือนผู้หญิง กล่าวคือ เอาดอกไม้ทัดหู แต่งหน้า และใส่ผ้าโจงกระเบนยาว แต่ไม่เป็นที่นิยมมากนักในปัจจุบัน

การศึกษาของกลุ่มรามัญคดีสำรวจหมู่บ้านมอญในประเทศไทยพบว่า มีหมู่บ้านมอญตั้งอยู่ใน 37 จังหวัดทั่วประเทศ จังหวัดสุราษฎร์ธานีนับเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดดังกล่าว “หมู่บ้านทุ่งอ่าว” เป็นหมู่บ้านมอญแห่งสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน กลุ่มรามัญคดีให้ทัศนะว่า ชุมชนมอญแห่งนี้แตกต่างจากชุมชนมอญแห่งอื่น ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นคนมอญที่อพยพโยกย้ายมาจากจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่อพยพมาจากจังหวัดราชบุรีและจังหวัดนครปฐม ดังนั้น ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี อาหารการกิน และความเชื่อในการนับถือผีบรรพชนจึงแตกต่างจากหมู่บ้านมอญอื่น ๆ ค่อนข้างมาก กลุ่มรามัญคดียังพบว่า ภาษา วัฒนธรรม และประเพณีของคนมอญในชุมชนมอญบ้านทุ่งอ่าวสูญหายไปมาก คงเหลืออยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น สาเหตุเนื่องมาจากคนมอญซึ่งเป็นผู้อพยพดั้งเดิมเหลืออยู่น้อย ส่วนมากจะโยกย้ายออกไปอยู่ในเขตอำเภอเมืองมากขึ้นตามนโยบายการจัดสรรที่ดินให้เป็นนิคมสร้างตนเอง ชาวมอญที่เหลืออยู่ในชุมชนจึงมีเพียงผู้สูงอายุ และมีเพียงผู้สูงอายุเท่านั้นที่ยังพูดภาษามอญเพื่อสนทนาและสื่อสารกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน นอกจากนี้เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันของวัดประจำหมู่บ้านก็เป็นคนไทย ไม่ได้เป็นคนมอญอย่างในอดีต ถึงแม้ว่าจะสามารถฟังภาษามอญและสวดมนต์ภาษามอญได้ในระดับหนึ่งจากการเป็นลูกศิษย์เจ้าอาวาสรูปก่อนซึ่งเป็นคนมอญ แต่ปัจจุบันก็ได้ยกเลิกการสวดมนต์ภาษามอญไปแล้วเนื่องจากพระรูปอื่น ๆ ไม่สามารถสวดได้ (รามัญคดี, 2560: ออนไลน์) นอกจากกลุ่มชาติพันธุ์มอญแล้ว กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำก็เป็นอีกกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง เมื่อกล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฤกษ์ณะ ทองแก้ว (2561: 178) ศึกษาพบว่า ชาวไทยทรงดำอพยพลงมาสสร้างชุมชนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2497 และได้ตั้งชื่อชุมชนว่า “บ้านดอนมะลิ” ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลท่าข้าม ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 มีการอพยพตามกันมาอีกระลอกหนึ่งเพื่อเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณสองฟากฝั่งของแม่น้ำตาปี จิรวรรณ พรหมทอง และ สุมิล เวชวิโรจน์ (2562: 175) พบว่า ปัจจุบันคนไทยทรงดำอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่อำเภอพุนพิน อำเภอนาสาร และอำเภอเคียนซา กลุ่มชาติพันธุ์

ยังคงรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อาทิ ภาษา เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรมไว้ได้ค่อนข้างเหนียวแน่น งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีล้วนแสดงให้เห็นว่า สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้น ปัจจัยสนับสนุนสำคัญเห็นได้จากการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งองค์กรหรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น มีศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำ มีกลุ่มยุวชนสืบสานวัฒนธรรม มีผู้ประกอบการพิธีกรรมตามความเชื่อดั้งเดิมเรื่องผีบรรพบุรุษ มีกลุ่มรักษาลวดลายผ้าและพัฒนาเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม (กฤษณะ ทองแก้ว, 2561: 189; จีรวรรณ พรหมทอง, และ สุวิมล เวชวิโรจน์, 2562: 175) ลักษณะข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอำเภอบุพผิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภาษาดำเนินการข้ามซึ่งเป็นบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ จึงเป็นชุมชนพหุภาษา (Multilingual Community) กล่าวคือ ชุมชนใช้ภาษาหลายภาษาไปพร้อมกัน ได้แก่ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษามอญ และภาษาไทดำ ซึ่งเป็นชื่อเรียกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ (Tai Dam/ Black Tai) เมื่อสังคมปัจจุบันมีพลวัตสูง การติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วและการคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบายยิ่งเร่งให้ภาษาเหล่านี้เข้ามาสัมผัสกันได้ง่ายขึ้น ภาษาที่มีศักดิ์ศรี (Prestige) สูงกว่าก็ย่อมมีแนวโน้มการใช้ในแวดวงภาษาที่หลากหลายกว่า ผู้พูดสองภาษาหรือหลายภาษา (Bilingual or Multilingual Speakers) ย่อมจำเป็นต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสารหรือแวดวงการใช้ภาษา (Domains of Language Use)

ความจำเป็นในการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงในปัจจุบันเนื่องจากความจำเป็นในการสื่อสารกับคนนอกกลุ่มมากขึ้น กฎระเบียบที่กำหนดให้ใช้ภาษาไทยกลางในโรงเรียนและสถานที่ราชการ รวมถึงการรับรู้สื่อต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์และรายการวิทยุ ที่ล้วนออกอากาศเป็นภาษาไทยกลางแทบทั้งสิ้น ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยให้เกิดการกร่อนภาษา (Language Attrition) ขึ้น กล่าวคือ ผู้พูดภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอายุมักต้องหันมาใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยถิ่นใต้ในบางแวดวงภาษา

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จนทำให้ผู้พูดรุ่นเด็กอาจไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ตัวเองอีกต่อไป เนื่องจากมีโอกาสใช้เฉพาะกับคนในบ้านเพียงอย่างเดียวเท่านั้น สถานการณ์เช่นนี้จะนำไปสู่ภาวะการสูญเสียภาษา (Language Loss) ในที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสถานการณ์ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำในปัจจุบันว่า แนวโน้มการคงอยู่ของภาษามอญและภาษาไทยดำเป็นอย่างไรและอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญเสียภาษาหรือไม่ สืบเนื่องจากความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการเลือกภาษาของผู้พูดต่างอายุของทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์ หลังจากนั้นจึงค่อยนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน และวิเคราะห์ให้เห็นว่าชุมชนมีแนวโน้มและมีวิธีการในการอ้างภาษา (Language Maintenance) หรือไม่ เพื่อไม่ให้กลุ่มชาติพันธุ์ตัวเองสูญเสียอัตลักษณ์ทางภาษาอันเป็นสื่อกลางที่ช่วยผูกโยงคนในชุมชนให้มีความรู้สึกเป็นปึกแผ่นเดียวกัน (Solidarity) สืบไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการเลือกภาษาของผู้พูดภาษามอญและภาษาไทยดำตามกลุ่มอายุและตามแวดวงภาษา
2. เปรียบเทียบการเลือกภาษาของผู้พูดภาษามอญและภาษาไทยดำตามกลุ่มอายุและตามแวดวงภาษา
3. วิเคราะห์วิธีการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) กล่าวคือเป็นการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธีในการศึกษาวิจัยซึ่งผสมผสานข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Creswell & Plano Clark, 2011: 34) ข้อมูลเชิงปริมาณมีตัวแปรต้น คือ แวดวงการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและไทยทรงดำ และมีตัวแปรตาม คือ การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและไทยทรงดำ ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัย

พิจารณาจากแนวโน้มในการดำรงภาษา วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญและไทยทรงดำ ซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ชาติพันธุ์มอญและไทยทรงดำ แบ่งกลุ่มตามช่วงอายุ กลุ่มที่ 1 ช่วงอายุ 14-34 ปี กลุ่มที่ 2 ช่วงอายุ 35-55 ปี และ กลุ่มที่ 3 ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวนกลุ่มละ 10 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองชาติพันธุ์ทั้งสิ้น จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการเลือกภาษาและเปรียบเทียบการเลือกภาษาพบว่า การเลือกภาษาของ 2 กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน และได้มีการเปรียบเทียบการเลือกภาษาตามปัจจัยต่าง ๆ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

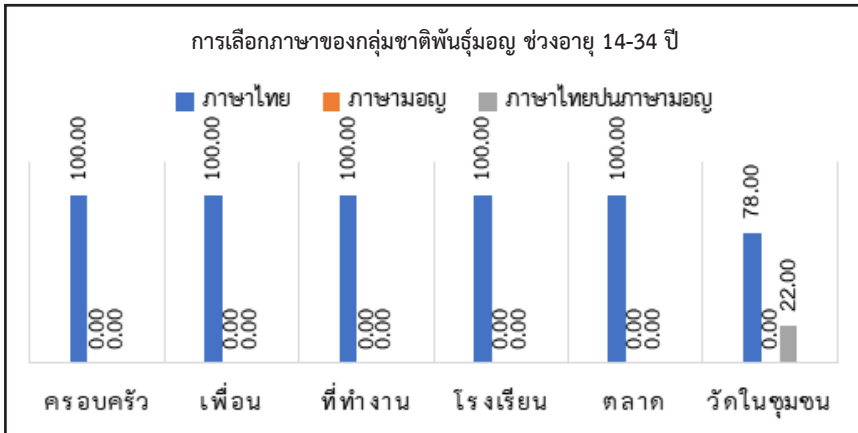
1. การเลือกภาษา

1.1 กลุ่มชาติพันธุ์มอญ

1.1.1 ช่วงอายุ 14-34 ปี

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญช่วงอายุ 14-34 ปี พบว่าเลือกใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียวเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 100 ใน 5 แวดวง คือ แวดวงครอบครัว แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงโรงเรียน และ แวดวงตลาด แต่มีการใช้ภาษาไทยปนภาษามอญในระดับคำในแวดวงวัดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 22 แวดวงที่มีการใช้ภาษาไทยปนภาษามอญ คือ แวดวงวัดในชุมชน ข้อมูลพบว่าส่วนใหญ่เป็นการพูดคุยในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับงานประเพณีกับพระ ซึ่งเป็นการพูดคุยกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ดังภาพที่ 2

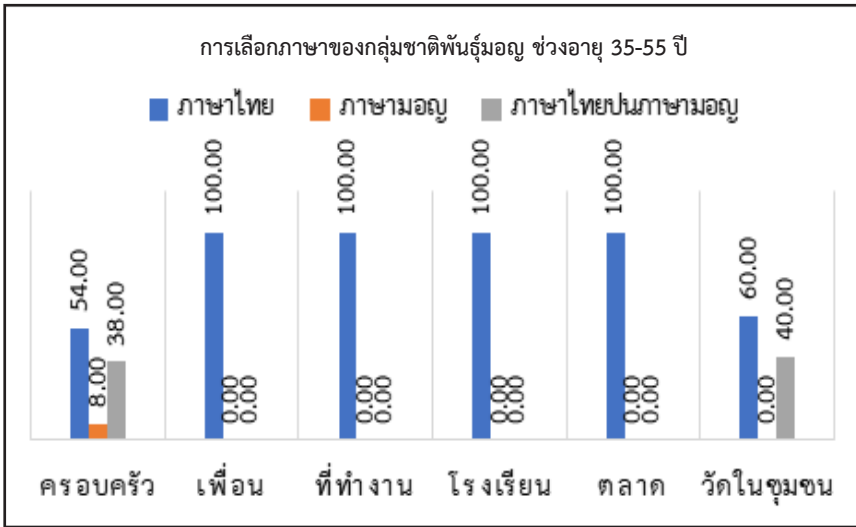
การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 2: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญตามแวดวง ช่วงอายุ 14-34 ปี

1.1.2 ช่วงอายุ 35-55 ปี

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญช่วงอายุ 35-55 ปี พบว่า เลือกใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียวเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 100 ใน 4 แวดวง คือ แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงโรงเรียน และแวดวงตลาดแต่พบการใช้ภาษาไทยปนภาษามอญในระดับคำในแวดวงวัดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 40 แวดวงครอบครัว พบว่ารูปแบบการใช้ภาษาหลากหลายที่สุด กล่าวคือ ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 54 ภาษาไทยปนภาษามอญ คิดเป็นร้อยละ 38 และภาษามอญ คิดเป็นร้อยละ 8 ดังภาพที่ 3

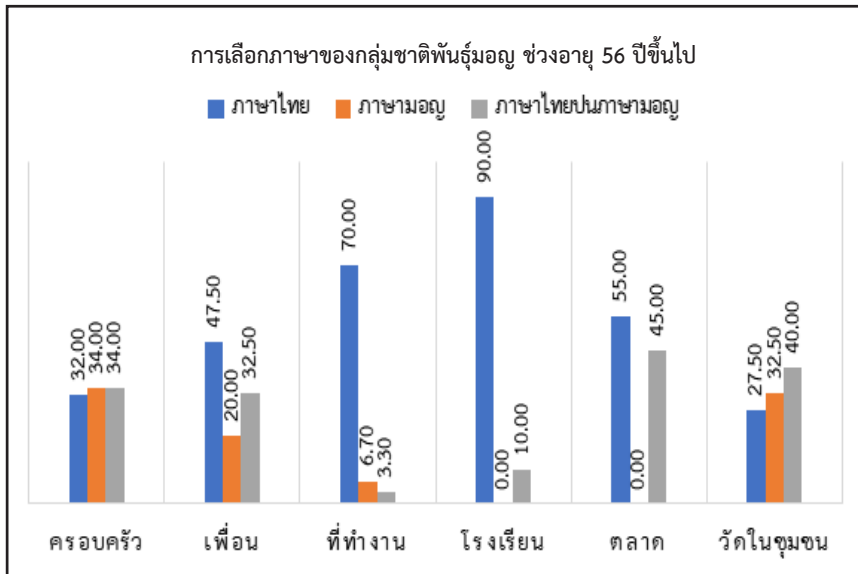
ภาพที่ 3: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญตามแหวดง ช่วงอายุ 35-55 ปี

ภาพที่ 3 พบว่าในแหวดงครอบครัวการเลือกใช้ภาษามอญและการใช้ภาษาไทย สลับภาษามอญจะเกิดในสถานการณ์การสนทนาปุ่ยาตายตามด้วยพ่อแม่เป็นหลัก แต่การสนทนากับคู่สมรส พี่น้อง และ ลูกจะใช้ภาษาไทย

1.1.3 ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไปพบว่าเลือกใช้ทั้งภาษาไทย ภาษามอญ และภาษาไทยปนภาษามอญ ในแหวดงครอบครัว แหวดงเพื่อน แหวดงที่ทำงาน และแหวดงวัดในชุมชน แต่แหวดงโรงเรียนและแหวดงตลาดพบเฉพาะ การเลือกใช้ภาษาไทยและภาษาไทยปนภาษามอญ กล่าวคือ ไม่พบการใช้ภาษามอญ ตามลำพัง ดังภาพที่ 4

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

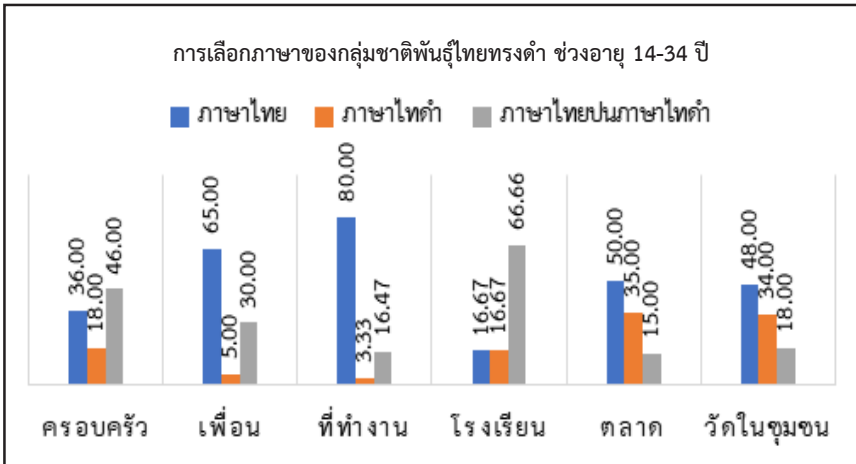

ภาพที่ 4: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญตามแหวดง ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

1.2 กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

1.2.1 ช่วงอายุ 14-34 ปี

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ช่วงอายุ 14-34 ปี พบว่าเลือกใช้ภาษาไทยมากที่สุด 4 แหวดง กล่าวคือ แหวดงตลาด คิดเป็นร้อยละ 100 แหวดงที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 80 แหวดงเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 65 และแหวดงวัดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48 ตามลำดับ แหวดงโรงเรียนพบว่า มีการใช้ภาษาไทยปนภาษาไทยดำมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมา คือ แหวดงครอบครัวซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนการเลือกใช้ภาษาไทดำพบใน 6 แหวดง ได้แก่ แหวดงครอบครัว แหวดงเพื่อน แหวดงที่ทำงาน แหวดงโรงเรียน และแหวดงวัดในชุมชน เมื่อพิจารณาข้อมูลการเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำช่วงอายุ 14-34 ปี พบว่า แหวดงครอบครัวมีการใช้ภาษาไทยปนกับภาษาไทดำมากที่สุดซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้กับปู่ย่าตายาย พ่อแม่ และลูก แต่จะเลือกการใช้ภาษาไทยกับคู่สมรส ดังภาพที่ 5

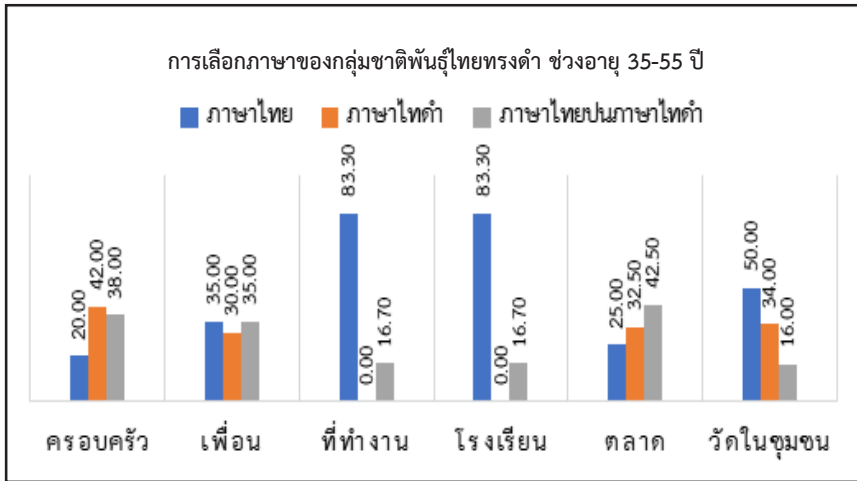

ภาพที่ 5: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำตามแหวดง ช่วงอายุ 14-34 ปี

1.2.2 ช่วงอายุ 35-55 ปี

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ช่วงอายุ 35-55 ปี พบว่าเลือกใช้ภาษาไทดำและภาษาไทยปนภาษาไทดำใน 4 แหวดง ได้แก่ แหวดงครอบครัว แหวดงเพื่อน แหวดงตลาด และ แหวดงวัดในชุมชน แต่ไม่ปรากฏการใช้ภาษาไทดำในแหวดงที่ทำงานและแหวดงโรงเรียน ดังภาพที่ 6

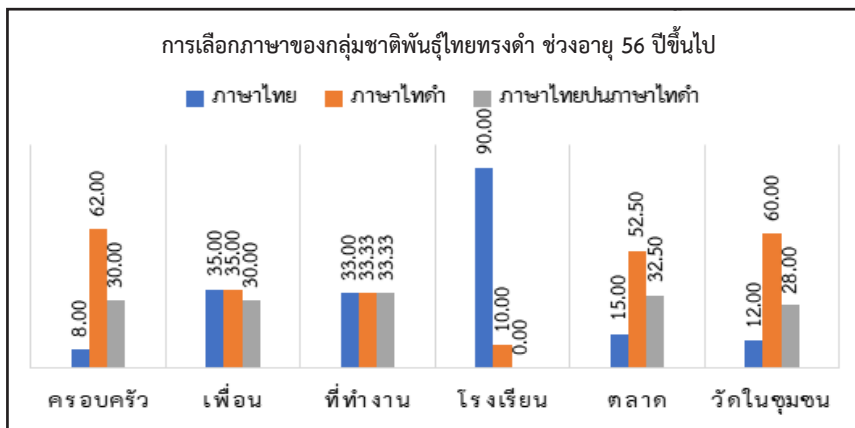
การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 6: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำตามแหวดง ช่วงอายุ 35-55 ปี

1.2.3 ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

การเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำช่วงอายุ 56 ปี ขึ้นไปพบว่าเลือกใช้ภาษาไทดำสูงสุดใน 5 แหวดง คือ แหวดงครอบครัว แหวดงเพื่อน แหวดงที่ทำงาน แหวดงตลาด และ แหวดงวัดในชุมชน ในขณะที่แหวดงโรงเรียนปรากฏการเลือกใช้ภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90 ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7: ร้อยละการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำตามแวดวง ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

2. การเปรียบเทียบการเลือกภาษากลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

2.1 ช่วงอายุ 14-34 ปี

กลุ่มชาติพันธุ์มอญเลือกใช้ภาษาไทยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ใน 5 แวดวง คือ แวดวงครอบครัว แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงโรงเรียน และแวดวงตลาด แต่มีการใช้ภาษาไทยปนภาษามอญในระดับค่าในแวดวงวัดในชุมชนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22 ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำใช้ภาษาไทยมากที่สุดมี 4 แวดวง คือ แวดวงตลาด คิดเป็นร้อยละ 100 แวดวงที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 80 แวดวงเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 65 และแวดวงวัดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48 แวดวงโรงเรียนพบว่า มีการใช้ภาษาไทยปนภาษาไทดำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.66 ตามด้วยแวดวงครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนการเลือกใช้ภาษาไทดำปรากฏทั้ง 6 แวดวง ได้แก่ แวดวงครอบครัว แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงโรงเรียน แวดวงตลาด และแวดวงวัดในชุมชน

ผลการวิเคราะห์พบว่า การเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำปรากฏในทุกแวดวง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์มอญจะปรากฏเพียงแวดวงวัดในชุมชนเท่านั้น ดังรายละเอียดตารางที่ 1

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบการเลือกภาษากลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำ
ตามแวดวง ช่วงอายุ 14-34 ปี

แวดวงที่ใช้ภาษา	กลุ่มชาติพันธุ์	การเลือกใช้ภาษา (ร้อยละ)		
		ภาษาไทย	ภาษากลุ่ม ชาติพันธุ์	ภาษาไทยปนกับ ภาษาของกลุ่ม ชาติพันธุ์
ครอบครัว	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	36.00	18.00	46.00
เพื่อน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	65.00	5.00	30.00
ที่ทำงาน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	80.00	3.30	16.40
โรงเรียน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	16.67	16.67	66.66
ตลาด	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	50.00	35.00	15.00
วัดในชุมชน	มอญ	78.00	0.00	22.00
	ไทยทรงดำ	48.00	34.00	18.00

2.2 ช่วงอายุ 35-55 ปี

กลุ่มชาติพันธุ์มอญเลือกใช้ภาษาไทยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ใน 4 แวดวง คือ แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงโรงเรียน และแวดวงตลาด แต่มีการใช้ภาษาไทยปนภาษามอญในระดับคำในแวดวงวัดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนในแวดวงครอบครัวพบการเลือกใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 54 ภาษาไทยปนภาษามอญ คิดเป็นร้อยละ 38 และภาษามอญ คิดเป็นร้อยละ 8 ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำมีการเลือกใช้ภาษาไทดำและภาษาไทยปนภาษาไทดำใน 4 แวดวง ได้แก่ แวดวงครอบครัว

แหวดววงเพื้อน แหวดววงตลาด แลลวหวดววงวัดในชุมขน แต่ไม่พบการใช้ภาษาไทดำในแหวดววงที่ทำงาน แลลวหวดววงโรงเรียน

การเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งมอญและไทดำ ช่วงอายุ 35-55 ปี มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มช่วงอายุ 14-34 ปี ยกเว้นว่าการเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไม่ปรากฏการใช้ภาษาไทดำในแหวดววงที่ทำงานแลลวหวดววงโรงเรียน ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ตารางที่ 2: การเปรียบเทียบการเลือกภาษากลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำตามแหวดววง ช่วงอายุ 35-55 ปี

แหวดววงที่ใช้ภาษา	กลุ่มชาติพันธุ์	การเลือกใช้ภาษา (ร้อยละ)		
		ภาษาไทย	ภาษากลุ่มชาติพันธุ์	ภาษาไทยปนกับภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์
ครอบครัว	มอญ	54.00	8.00	38.00
	ไทยทรงดำ	20.00	42.00	38.00
เพื่อน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	35.00	30.00	35.00
ที่ทำงาน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	83.30	0.00	16.40
โรงเรียน	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	83.30	0.00	16.40
ตลาด	มอญ	100.00	0.00	0.00
	ไทยทรงดำ	25.00	32.50	42.50
วัดในชุมขน	มอญ	60.00	0.00	40.00
	ไทยทรงดำ	50.00	34.00	16.00

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

กลุ่มชาติพันธุ์มอญเลือกใช้ภาษาทั้ง 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษามอญ และภาษาไทยปนภาษามอญ ในแวดวงครอบครัว แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน และแวดวงวัดในชุมชน ส่วนแวดวงโรงเรียนและแวดวงตลาดพบการเลือกใช้ภาษาไทยและภาษาไทยปนภาษามอญ ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำเลือกใช้ภาษาไทยต่ำสูงที่สุดใน 5 แวดวง คือ แวดวงครอบครัว แวดวงเพื่อน แวดวงที่ทำงาน แวดวงตลาด และแวดวงวัดในชุมชน ในขณะที่แวดวงโรงเรียนปรากฏการเลือกใช้ภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90 ดังรายละเอียดตารางที่ 3

ตารางที่ 3: การเปรียบเทียบการเลือกภาษากลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำตามแวดวง ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป

แวดวงที่ใช้ภาษา	กลุ่มชาติพันธุ์	การเลือกใช้ภาษา (ร้อยละ)		
		ภาษาไทย	ภาษากลุ่มชาติพันธุ์	ภาษาไทยปนกับภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์
ครอบครัว	มอญ	32.00	34.00	32.00
	ไทยทรงดำ	8.00	62.00	30.00
เพื่อน	มอญ	47.50	20.00	32.50
	ไทยทรงดำ	35.00	35.00	30.00
ที่ทำงาน	มอญ	70.00	6.70	3.30
	ไทยทรงดำ	33.30	33.30	33.30
โรงเรียน	มอญ	90.00	0.00	10.00
	ไทยทรงดำ	90.00	10.00	0.00
ตลาด	มอญ	55.00	0.00	45.00
	ไทยทรงดำ	15.00	52.50	32.50

แหวดวทงทใ้ช้ภาษา	กลุ่ทชชาติพันธุ์	การเลือกใ้ภาษา (รือละ)		
		ภาษาไท	ภาษากลุ่ทชชาติพันธุ์	ภาษาไทปนกับภาษาของกลุ่ทชชาติพันธุ์
วัดในชุมชน	มอญ	27.50	32.50	40.00
	ไททรดดำ	12.00	60.00	28.00

3. วิธิการธำรงภาษาของกลุ่ทชชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไททรดดำ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทดสอบโดยมีสมมติฐานว่า กลุ่ทชชาติพันธุ์ไททรดดำมีการใ้ภาษาของกลุ่ทตนเองการด้วยธำรงภาษาผ่านประเพณีมากกว่ากลุ่ทชชาติพันธุ์มอญ การทดสอบทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ปฏิเสธสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear-by-Linear Association) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ กลุ่ทชชาติพันธุ์กับตัวแปรตามคือการธำรงภาษาผ่านประเพณีพบว่า มีความสัมพันธ์กันแบบเชิงเส้นหรือไม่ ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในสถานการณ์การสนทนาที่วัดในหมู่บ้าน 5 สถานการณ์ย่อย กล่าวคือ 1) การสนทนากับพระ 2) การสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกัน 3) การสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์ 4) การสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระ และ 5) การสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่ทชชาติพันธุ์เดียวกัน ผลการวิเคราะห์ยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ทชชาติพันธุ์กับการธำรงภาษาผ่านสถานการณ์การสนทนาที่วัดในหมู่บ้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รายละเอียด ดังนี้

**การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**

ตารางที่ 4: ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับพระ

การสนทนากับพระ	แหวดงภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทย	12	19	31
ภาษามอญ	5	0	5
ภาษาไทยดำ	0	4	4
ภาษาไทยสลับมอญ	13	0	13
ภาษาไทยสลับไทยดำ	0	7	7
รวม	30	30	60

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับพระพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์มอญใช้ภาษามอญและภาษาไทยสลับมอญในการสนทนากับพระมากกว่าการใช้ภาษาไทย ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการสนทนากับพระ ผลการทดสอบ χ^2 พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับพระแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับพระไม่มีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

ตารางที่ 5: ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกัน

การสนทนากับพระ	แหวดงภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทย	16	1	17
ภาษามอญ	3	0	3

การสนทนากับพระ	แฉวฉวงภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทดำ	0	26	26
ภาษาไทยสลับมอญ	11	0	11
ภาษาไทยสลับไทดำ	0	3	3
รวม	30	30	60

$$\chi^2 = 56.235 \text{ sig.} = 0.000, \text{ linear-by-linear association} = 8.827 \text{ sig.} = 0.003$$

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกัน พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำใช้ภาษาไทดำและภาษาไทยสลับไทดำในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกันมากกว่าการใช้ภาษาไทย ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์มอญส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกันมากกว่า ผลการทดสอบ χ^2 พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกันแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนชาติพันธุ์เดียวกันมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบเชิงเส้น

ตารางที่ 6: ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์

การสนทนากับพระ	แฉวฉวงภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทย	26	14	40
ภาษามอญ	0	0	0
ภาษาไทดำ	0	4	4
ภาษาไทยสลับมอญ	4	0	4

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การสนทนากับพระ	แฉวตวภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทยสลับไทดำ	0	12	12
รวม	30	30	60

$$\chi^2 = 23.600 \text{ sig.} = 0.000, \text{ linear-by-linear association} = 11.404 \text{ sig.} = 0.001$$

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์ พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำใช้ภาษาไทยดำและภาษาไทยสลับไทดำในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์มากกว่าการใช้ภาษาไทยเล็กน้อย ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์มอญส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์มากกว่า ผลการทดสอบ χ^2 พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

ตารางที่ 7: ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระ

การสนทนากับพระ	แฉวตวภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทย	15	18	33
ภาษามอญ	5	0	5
ภาษาไทดำ	0	4	4
ภาษาไทยสลับมอญ	10	0	10
ภาษาไทยสลับไทดำ	0	8	8
รวม	30	30	60

$$\chi^2 = 27.273 \text{ sig.} = 0.000, \text{ linear-by-linear association} = 0.169 \text{ sig.} = 0.681$$

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระ พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระมากกว่าการใช้ภาษาไทยดำและภาษาไทยสลับไทดำ ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์มอญส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระมากที่สุด รองลงมาคือใช้ภาษาไทยสลับมอญ และภาษามอญตามลำดับ ผลการทดสอบ χ^2 พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับพระไม่มีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

ตารางที่ 8: ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน

การสนทนากับพระ	แหวดวงภาษา		รวม
	มอญ	ไทยทรงดำ	
ภาษาไทย	20	1	21
ภาษามอญ	1	0	1
ภาษาไทยดำ	0	26	26
ภาษาไทยสลับมอญ	9	0	9
ภาษาไทยสลับไทดำ	0	3	3
รวม	30	30	60

$$\chi^2 = 56.190 \text{ sig.} = 0.000, \text{ linear-by-linear association} = 13.713 \text{ sig.} = 0.000$$

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์มอญส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ผลการทดสอบ χ^2 พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับการอ้างภาษาในการสนทนาเรื่องงานประเพณีกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันมีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปจากข้อมูลการสัมภาษณ์ได้ว่าการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการอ้างภาษา ดังนี้

1. ทักษะคิดของกลุ่มที่มีต่อบทบาทของตัวเองพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์มอญมีการระบุตัวตนว่า ตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ลดลงตามช่วงอายุ แต่มีความรู้สึกใกล้ชิดและมีทัศนคติที่ดีต่อชาติพันธุ์ของตน มองเห็นว่าชาติพันธุ์เป็นเรื่องน่าเชื่อถือ เศรษฐกิจ แต่ในด้านเศรษฐกิจพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์มอญมีทัศนคติว่า การดำรงอยู่ของชาติพันธุ์เป็นเรื่องของวัฒนธรรม ไม่ได้ส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่

2. บทบาทการใช้ภาษา มีการตระหนักถึงการใช้นำน้อย การใช้นำนอยู่ในกลุ่มของผู้สูงอายุและไม่มีการสืบทอดต่อ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์เห็นว่า ไม่ได้ถูกใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนไม่นำมาซึ่งคุณค่าทางเศรษฐกิจสังคม

นอกจากนี้ สรุปการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการอ้างภาษา 5 ประเด็น ดังนี้

1. ความหนักแน่นของสมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า มีการรวมกลุ่มสมาชิกของกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมไทดำและเชื่อมโยงเครือข่ายไทดำกับกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย การรวมกลุ่มของสมาชิกทำให้เกิดกิจกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทดำในชุมชน การจัดกิจกรรมและประเพณีจำลองเพื่อเผยแพร่ความรู้ การจัดกิจกรรมวิ่งการกุศลเพื่อระดมทุนในการดำเนินงานของชมรมไทดำ การจัดตลาดภูมิปัญญาไทดำ

2. ความคล้ายคลึงกันทางภาษาและวัฒนธรรมกับกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากภาษาไทดำเป็นภาษาในตระกูลไท เช่นเดียวกับภาษาไทย ทำให้การใช้ภาษามีความคล้ายคลึงกับภาษาของกลุ่มคนในชุมชนใกล้เคียง การปรับตัวเรื่องการใช้ภาษาจึงไม่ใช่ข้อจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

3. ทัศนคติของกลุ่มที่มีบทบาทของตนเอง ชาวไทยทรงดำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทดำ ประเพณีและภาษาในเชิงบวก มีความภูมิใจในตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์และมีการแสดงตนเมื่ออยู่ในบริบทนอกชุมชน

4. การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้ภาษาในชุมชนไทยทรงดำมีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทดำในโรงเรียน โดยเชิญปราชญ์ชุมชนไทดำและสมาชิกของชุมชนร่วมเป็นผู้ถ่ายทอดการใช้ภาษาไทดำ ทำให้เด็กในชุมชนสามารถใช้ภาษาไทดำได้

5. การให้ความสำคัญต่อคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจ นอกจากการตระหนักถึงคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ของชุมชน ได้แก่ การจัดกิจกรรมวิ่งการกุศลไทดำ การเปิดตลาดภูมิปัญญาไทดำ ทำให้วัฒนธรรมไทยทรงดำเป็นที่รู้จักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อยืนยันความเป็นตัวตนในฐานะสมาชิกของสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยเห็นว่า ภาษามอญมีแนวโน้มที่จะเกิดการสูญเสียเนื่องจากไม่มีการใช้ภาษาในคนรุ่นกลางและรุ่นเด็ก และปัจจัยส่งเสริมการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญก็มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการอ้างภาษาได้ ส่วนการใช้ภาษาไทดำของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำมีแนวโน้มของการคงอยู่เนื่องจากการยังมีการใช้และมีการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้อยู่ในโรงเรียน โดยปัจจัยสนับสนุนการอ้างภาษาที่ปรากฏในผลการศึกษาสະທ້ອນให้เห็นว่า ความเข้มแข็งของคน ชุมชน และเครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ภาษาไทดำยังคงอยู่

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อค้นพบเกี่ยวกับการอ้างภาษาไทยถิ่นใต้ของหมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งกำลังเติบโตอย่างก้าวกระโดดและกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญอันเป็นที่หมายของนักท่องเที่ยวจากหลายจังหวัดของประเทศไทย รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย เป็นเหตุให้ชุมชนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยกลางและภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จนเริ่มมีผู้กังวลว่าหากสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้ต่อไปชาวคีรีวงจะเลิกพูดภาษาไทยถิ่นใต้ในที่สุด อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่าชาวคีรีวงมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยถิ่นใต้ของตนเอง ไม่มีความรู้สึกเป็นปรีชาพิชัยกับภาษาดั้งเดิม อีกทั้งคนทุกรุ่นอายุยังรู้สึกว่าการพูดภาษาไทยถิ่นใต้เป็นการเชื่อมโยงตัวเองเข้ากับสังคมได้อย่างแน่นแฟ้น เป็นตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงมีความภาคภูมิใจในการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ต่อไป (Buddharat & et al., 2019: 175-177) นอกจากนี้ การประคับประคองให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจเจริญควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมจะช่วยสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการธำรงรักษาภาษาประจำกลุ่มของตนเอาไว้ (Rosenthal, 2018: 786-787)

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของชาวไทดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการอ้างภาษาไทยถิ่นใต้ของหมู่บ้านคีรีวงเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ภาษานี้แสดงถึงการรวมตัวกันของคนในชุมชนภาษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตนที่แตกต่างจากชุมชนภาษาอื่น ทำให้คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจและเต็มใจที่จะใช้ภาษาดั้งเดิมของตน ภาวะดังกล่าวนำไปสู่ความแข็งแกร่งของชุมชนในการรักษาภาษาของตนเองเอาไว้ไม่ให้สูญหายหรือตายไป ในทางตรงกันข้าม การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของชาวมอญจังหวัดสุราษฎร์ธานีกลับแตกต่างออกไปโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ กลุ่มชาติพันธุ์มอญมองว่าภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ตัวเองนั้นไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด จึงไม่มีประโยชน์ในการถ่ายทอดหรือส่งต่อไปแก่คนรุ่นถัดไป ด้วยเหตุนี้ชาวมอญจึงไม่ได้แสดงลักษณะความพิเศษอันเกี่ยวเนื่องกับความเป็นกลุ่มก้อนหรือการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน การเปลี่ยนไปพูดภาษาที่มีความจำเป็นต้องใช้และแพร่หลายกว่า เช่น ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยถิ่นใต้ จึงเป็นสิ่งที่ควรทำมากกว่า

บทสรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเลือกภาษาของคนสามรุ่นอายุจาก 2 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ กลุ่มชาติพันธุ์มอญและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ มีลักษณะแตกต่างกัน โดยการเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญพบว่าในคนรุ่นอายุน้อยช่วงระหว่าง 14-34 ปี จะเลือกภาษาไทยมากกว่าคนในรุ่นอายุที่มากขึ้น ส่วนคนที่รุ่นอายุมากก็จะเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่าคนรุ่นอายุน้อยกว่า ส่วนการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำพบว่ากลุ่มอายุน้อย 14-34 ปี มีการเลือกใช้ภาษาไทยในแวดวงมากกว่า คือ แวดวงโรงเรียน แวดวงที่ทำงาน และความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็กปรากฏในลักษณะการอ่านออกเขียนได้มากกว่าคนช่วงอายุ 35-55 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า มีการใช้ภาษาไทยเพิ่มขึ้นเป็นตัวแทนของการใช้ภาษาในอนาคต เมื่อพิจารณาการแปรของการเลือกใช้ภาษาในแวดวงต่าง ๆ จึงน่าจะพอทำนายผลการใช้ภาษาในอนาคตได้ว่า การใช้ภาษามอญของกลุ่มชาติพันธุ์มอญน่าจะหมดไปและทิ้งร่องรอยไว้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ ในขณะที่การใช้ภาษาไทยของคนกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำมีแนวโน้มจะดำรงอยู่ หากยังปรากฏการใช้อย่างต่อเนื่องในชีวิตประจำวัน

การเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ศาสนา และพิธีกรรมสะท้อนความแนบแน่นของวิถีชีวิตที่ต้องผูกติดกับการใช้ภาษาในบริบทนั้น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การธำรงภาษาในแวดวงดังกล่าวเข้มแข็ง ดังเช่นที่ อธิษฐาน จิตรหลั่ง (2555: 67-72) พบว่า การธำรงภาษาไทยถิ่นใต้ที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์การทำประมงของชุมชนบ้านหยงสตาร์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดตรัง เกิดการถ่ายทอด สืบสอน และส่งต่อรุ่นต่อรุ่นระหว่างคนทำประมงอายุมากและอายุน้อย และมีแนวโน้มจะคงอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ เนื่องจากเป็นศัพท์ที่ใช้เป็นประจำในชีวิตประจำวัน

ผลของการวิจัยมีผลที่น่าสนใจอยู่ประเด็นหนึ่ง กล่าวคือคู่สนทนาที่อยู่ในแวดวงการใช้ภาษาต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงในการเลือกใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์เช่นเดียวกัน ในการเลือกแวดวงการใช้ภาษาของกลุ่มมอญจะไม่มีการใช้ภาษามอญกับคนต่างกลุ่มชาติพันธุ์และไม่มีการเรียนการสอนทำให้การสืบทอดภาษาเกิดขึ้นได้ยาก ในขณะที่ในกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำพบการเลือกใช้ภาษาไทยในสถานการณ์การสนทนากับคนต่างชาติพันธุ์ เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนและอัตลักษณ์ การเสวนากลุ่มพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไทยทรงดำตระหนักถึงเอกลักษณ์และคุณค่าของภาษาไทดำ และนำภาษาไทดำมาเป็นจุดขายเพื่อเชิดชูวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สร้างภาพจำให้กับชุมชน ดึงดูดความสนใจให้เกิดการท่องเที่ยว เป็นผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาวะความเป็นอยู่ของคนในกลุ่มชาติพันธุ์

ความเป็นปึกแผ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยดำเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ภาษาไทดำในชุมชนยังคงมีพลังชีวิตที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของอัสมาณี ฮะกือลิง และคณะ (2561: 10-11) ซึ่งศึกษาภาษามลายูถิ่นปัตตานีในชุมชนบ้านลำลอง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา พบว่าชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนสองภาษาแบบสังคมทวิภาษาณ์ กล่าวคือ ชุมชนใช้สองภาษาในหน้าที่ที่แตกต่างกัน ภาษาหนึ่งจะเป็นภาษาสูงซึ่งใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการหรือใช้ในการเขียน และอีกภาษาหนึ่งเป็นภาษาต่ำ ซึ่งใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการหรือใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป

เมื่อพิจารณาวิธีการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการอ้างภาษาแตกต่างกัน การอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดการอ้างภาษา คือ 1) ทศนคติของกลุ่มที่มีต่อบทบาทของตนเองมีการระบุตัวตนว่าตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ลดลงตามช่วงอายุ และมีทัศนคติว่าการดำรงอยู่ของชาติพันธุ์เป็นเรื่องของวัฒนธรรม ไม่ได้ส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ และ 2) บทบาทการใช้ภาษา มีการตระหนักถึงการใช้ภาษาน้อย การใช้ภาษาอยู่ในกลุ่มของผู้สูงอายุและไม่มีการสืบทอดต่อ ส่วนการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและชาติพันธุ์ไทยทรงดำพบปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการอ้างภาษา คือ 1) ความหนักแน่นของสมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่ามี การรวมกลุ่มสมาชิกของกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมไทดำและเชื่อมโยงเครือข่ายไทดำกับกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดอื่น ๆ 2) ความคล้ายคลึงกันทางภาษาและวัฒนธรรมกับกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากภาษาไทยดำเป็นภาษาในตระกูลไท เช่นเดียวกับภาษาไทย ทำให้การใช้ภาษามีความคล้ายคลึงกับภาษาของกลุ่มคนในชุมชนใกล้เคียงไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนภาษา 3) ทศนคติของกลุ่มที่มีต่อบทบาทของตนเอง ชาวไทยทรงดำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทดำ ประเพณีและภาษาในเชิงบวก มีความภูมิใจในตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์และมีการแสดงตนเมื่ออยู่ในบริบทนอกชุมชน 4) การตระหนักถึงคุณค่าและ

ความสำคัญของการใช้ภาษามีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนจนเด็กในกลุ่มชาติพันธุ์สามารถใช้ภาษาไทยได้ และ 5) การให้ความสำคัญต่อคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจและตระหนักถึงคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมเพื่อยืนยันความเป็นตัวตนในฐานะสมาชิกของสังคม

รายการอ้างอิง

- กฤษณะ ทองแก้ว. (2561, มกราคม-มิถุนายน). ชุมชนดอนมะลิ: ศูนย์กลางวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 5(1), 176-192.
- จิรวรรณ พรหมทอง, และ สุมิล เวชชีโรจน์ (2562, กันยายน-ธันวาคม). เครือข่ายความเข้มแข็งด้านการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 11(3), 58-70.
- รามัญคดี. (23 มีนาคม 2560). *หมู่บ้านมอญสุราษฎร์ธานีที่อพยพมาจากสมุทรสาคร*. เพจบุ๊ก. <https://web.facebook.com/RamannMon/posts/3648734828534676/>
- สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2560). *รายงานสถิติจังหวัด พ.ศ. 2560: สุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- สุพัฒพงศ์ แยมอ้อม, และ พิสิฐ นิลเอก. (2563, มิถุนายน-ธันวาคม). การตั้งถิ่นฐานของคนเมืองใน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 6(2), 63-72.
- อธิฐาน จิตรหลัง. (2555). *การอ้างและการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุในอาชีพประมงของชุมชนบ้านหยงสตาร์ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อัสมาณี สะกือลิง, รัตนา วานี, รอยายา เยาะ, และ วรเวทย์พิสิษ ยศศิริ. (2561). การอ้างภาษามลายูถิ่นปัตตานีของกลุ่มชาติพันธุ์มลายูในชุมชนบ้านลำลอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา. ใน *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9*, (น. 1-12). สงขลา: มหาวิทยาลัยมหาดไทย.

การเลือกภาษาและการอ้างภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ
และชาติพันธุ์ไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- Buddharat, C., Hull, J., & Keyuravong, S. (2019). Language maintenance in a rural community of Southern Thailand: Ban Khiriwong. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 40(1), 172–178.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Los Angeles, CA: Sage.
- Rosenthal, T. (2018). Speaking of tradition: how the Ngoni talk about value maintenance and change. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 39(9), 776-788.

Received: January 4, 2022

Revised: March 28, 2022

Accepted: March 28, 2022